

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

- Journalnummer:** 23-0289
- Klageren:** XX
2970 Hørsholm
- Indklagede:** Movia
CVR-nummer: 29 89 65 69
- Klagen vedrører:** Kontrolafgift på 1.000 kr. grundet forevisning af udløbet Ungdomskort og manglende straks check ind på Rejsekort
- Parternes krav:** Klageren ønsker, at ankenævnet annullerer kontrolafgiften, og gør gældende, at kontrolløren har anført en forkert begrundelse på kontrolafgiften, idet hun ikke foreviste sit Ungdomskort, samt at hun var checket ind på et gyldigt Rejsekort
- Indklagede fastholder kontrolafgiften
- Ankenævnets sammensætning:** Nævnformand, dommer Lone Bach Nielsen
Vibeke Myrtue Jensen
Torben Steenberg
Helle Berg Johansen
Dorte Lundqvist Bang

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 19. juni 2024 truffet følgende

AFGØRELSE:

Movia er berettiget til at opretholde kravet om betaling af kontrolafgiften på 1.000 kr.

Beløbet skal betales til Movia, der sender betalingsoplysninger til klageren.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2, modsætningsvist.

-oOo-

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg fx på www.domstol.dk, www.advokatnoeglen.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Klageren steg den 5. juli 2023 ombord på Movias buslinje 185 ved stoppestedet Kildegårds Plads. Ombord på bussen befandt sig allerede kontrollører, som var steget på 2 stop tidligere ved stoppestedet Tuborgvej kl. 15:56:08.

Uddrag af køreplan for Movias buslinje 185:

Rute	Zone	Stoppesteder
Lyngbyvej	30	Tuborgvej
Kildegårdsvej		Dyssegårdsvej
		Kildegårds Plads
Bernstorffsvej		Gentofte Hospital
		Niels Andersens Vej
		Kildegårdsvej
		Baunegårdsvej
		Bernstorffsvej St.
		Høgghs Allé
		Gentofte Rådhus
Enighedsvvej		

Ifølge GPS-loggen ankom bussen til stoppestedet Kildegårds Plads kl. 15:58:48 og holdt dér i 5 minutter og 18 sekunder på grund af den kontrol, som foregik ombord.

Uddrag af bussens GPS-log:

Stoppested	Stopindikator	Pl. ank.	Pl. afg.	Obs. ank.	Obs. afg.	Obs. køretøj
Kildegårds Plads (1732)	● ●	15:58	15:58	15:58:48	16:04:06	-6 4108

Kl. 15:59:18 – 30 sekunder efter bussens ankomst til stoppestedet – checkede klageren sit Rejsekort ind i bussen.

Uddrag af rejsehistorikken fra klagerens Rejsekort:

Aktivitet	Type	Dato / Tid	Sted
290	Check ind	05-07-2023 15:59:18	Kildegårds Plads
291	Check ud	05-07-2023 16:10:17	Gentofte Rådhus
Normalpris			
Betal for : Afstand		1 x Ung 1 zone	18,00

Ved den efterfølgende kontrol af klagerens rejsehjemmel, blev hun pålagt en kontrolafgift på 1.000 kr. for at forevise et udløbet Ungdomskort til chaufføren og for først at checke ind, da hun fik øje på kontrolløren, samt efter at hun havde taget plads på et sæde i bussen. Kontrolafgiften blev udstedt til klageren kl. 16:01:50.

Uddrag af den elektroniske kontrolafgift:

Stop	Tuborgvej
Påstigning	05-07-2023 15:56:08
Udstedt dato/tid	05-07-2023 16:01:50
Stået af	05-07-2023 16:07:35
Passager tal	23
Kontrol spørgsmål stillet	Ja
Kunden har forespurgt chauffør	Nej
Jeg har forespurgt chauffør	Nej
Kort inddraget	Nej
Sprog	Ukendt
Årsag	Ungdomskort udløbet
Bemærkning	Hun kommer ind viser chf ungdomskort opdager jeg er i bussen efter hun har sat sig så går hun op og tjekker på rejsekort

I forbindelse med kontrollen tog kontrolløren et foto af klagerens udløbne Ungdomskort og af hendes Rejsekort:

Dagen efter anmodede klageren Movia om at frafalde kontrolafgiften og anførte:

” Jeg har fået en kontrolafgift udstedt d. 5/7-2023 med følgende årsag: ungdomskort udløbet. Jeg brugte ikke ungdomskort til at foretage den Bustur. Jeg har brugt mit rejsekort til at betale for busturen. Jeg vedhæfter billede af mit rejsekort samt kvittering af min betaling med rejsekort, hentet fra selvbetjening på mitrejsekort.dk Afgiften er udstedt 5/7-2023 kl.16.01 men som i kan se på min kvittering, har jeg tjekket ind på min rejse d.5/7-2023 kl.15.59 og dermed har jeg tjekket ind før afgiften blev udstedt til mig.”

Den 29. august 2023 fastholdt Movia kontrolafgiften med henvisning til selvbetjeningsprincippet og begrundede videre:

” Da du mødte vores kontrollør i bussen den pågældende dag, var dit rejsekort ikke checket ind straks ved påstigning. Kontrolløren har noteret, at du først viste det udløbte ungdomskort til chaufføren og gik ind i bussen. Derefter skulle du have vendt om, da du fik øje på kontrolløren og ville checke ind med dit rejsekort. På det tidspunkt er det desværre for sent.

Reglen om at checke ind straks kommer af, at det ikke skal kunne være muligt kun at checke ind, hvis man ser en kontrollør og ellers undlade det. Har man derfor taget et sæde uden at checke ind, vil det ikke være muligt efterfølgende at gøre det.”

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN:

På baggrund af de tekniske logs i sagen lægger ankenævnet til grund, at buslinje 185 ankom til stoppestedet Kildegårds Plads kl. 15:58:48, hvorefter klageren steg om bord. Klageren checkede sit Rejsekort ind i bussen kl. 15:59:18.

I henhold til de Fælles landsdækkende rejseregler skal Rejsekort være checket ind inden rejsens start. I busser skal check ind ske uden unødigt ophold straks efter påstigning, og inden passageren finder sin plads.

Klagerens forklaring om, at hun checkede ”direkte ind” med sit Rejsekort, da hun gik ind i bussen, kan ikke lægges til grund af ankenævnet.

Ankenævnet har herved lagt vægt på, at der gik 30 sekunder fra, at bussen ankom til stoppestedet, indtil klageren foretog sit check ind i bussen. Tidsforbruget på 30 sekunder underbygger efter ankenævnets opfattelse kontrollørens forklaring på kontrolafgiften, hvorefter kontrolløren observerede, at klageren først satte sig på et sæde og derefter gik op og checkede ind. Det er i denne sammenhæng uden betydning, om klageren ved påstigning faktisk viste sit Ungdomskort til chaufføren eller ej, da Ungdomskortet, eftersom det var udløbet, ikke var gyldigt som rejsehjemmel til den pågældende rejse.

På baggrund af ovenstående finder ankenævnet, at klagerens check ind 30 sekunder efter bussens ankomst til stoppestedet, ikke kunne betragtes som foretaget straks efter påstigning, og at hun derfor i relation til de Fælles landsdækkende rejseregler ikke havde gyldig rejsehjemmel fra rejsens start.

Kontrolafgiften blev dermed pålagt klageren med rette.

Den omstændighed, at kontrolløren som årsag valgte at anføre "Ungdomskort udløbet" på den elektroniske kontrolafgift, kan ikke føre til et andet resultat.

Det kan heller ikke føre til et andet resultat, at klageren ifølge eget udsagn på intet tidspunkt fremviste det udløbne Ungdomskort som betalingsmiddel for den pågældende bustur. Ankenævnet bemærker i denne forbindelse, at klageren under sagens behandling i ankenævnet først har forklaret, at kontrolløren tvang hende til at fremvise alle de kort, hun havde i sin pung, herunder Ungdomskortet, men senere har ændret forklaring til, at "Den eneste grund til at kontrolløren har opdaget at ungdomskortet var udløbet, var at klager blev bedt om at fremvise billede id og dette var det eneste billede id klager havde på sig."

Pligten til at betale kontrolafgift er ikke betinget af, om passageren bevidst har handlet i strid med rejsereglerne. Dette er et område med stor mulighed for omgåelse af reglerne om at kunne forevise gyldig rejsehjemmel for hele rejsen, hvis det accepteres, at man som passager kan passere kortlæseren uden først at checke Rejsekortet ind.

Herefter finder ankenævnet, at der ikke har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at klageren kan fritages for betaling af kontrolafgiften.

Ankenævnet bemærker afslutningsvis, at det er uheldigt, at Movia både anfører, at klageren "vendte om" i bussen, og at hun "satte sig ned", idet det skaber uklarhed om det faktiske hændelsesforløb, men dette er dog uden betydning i den konkrete sag.

RETSGRUNDLAG:

Ifølge lov om trafikkselskaber § 29 kan selskabet udstede kontrolafgift og pålægge ekspeditionsgebyr til en passager, der ikke på forlangende foreviser gyldig rejsehjemmel.

I de Fælles landsdækkende rejseregler (forretningsbetingelser), som trafikvirksomhederne har vedtaget, præciseres hjemmelen til udstedelse af en kontrolafgift.

Det anføres således bl.a., at passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på Rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift på 1.000 kr. for voksne. Det gælder også, hvis passageren har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, der ikke kan kontrolleres, f.eks. hvis denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker. Det er passagerens ansvar, at rejsehjemlen er endeligt modtaget på den mobile enhed før påstigning.

I busser, hvor check ind sker om bord, skal check ind ske straks efter påstigning uden unødigt ophold, og inden passageren sætter sig ned.

Som passager uden gyldig rejsehjemmel betragtes også passager, der benytter kort med begrænset tidsgyldighed (f.eks. pensionistkort) uden for kortets gyldighedstid, eller hvis andre rejsebegrænsninger ikke overholdes (f.eks. for hvornår cykler må medtages, eller om der er betalt metro-tillæg). Passagerer, der rejser alene på andres Rejsekort Personligt eller med en anden kundetype, end passageren er berettiget til, rejser uden gyldig rejsehjemmel. Kortindehaveren skal altid selv være checket ind på kortet på de rejser, hvor et Rejsekort Personligt benyttes.

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNET:

Klageren anfører følgende:

”Jeg har fået en kontrolafgift med årsag udløbet ungdomskort. Den pågældende tur med movia har jeg tjekket ind med gyldigt rejsekort. Jeg er tjekket ind på linje 185 med mit rejsekort kl.15.59 som kan ses på mitrejsekort og alligevel har kontrolløren udstedt en kontrolafgift 2 minutter efter jeg er tjekket ind med rejsekort og kontrolløren har udstedt en kontrolafgift med en ugyldig årsag da jeg ikke har brugt et udløbet ungdomskort til at foretage denne bus tur.”

Indklagede anfører følgende:

”På baggrund af de gældende fælles landsdækkende rejseregler, kontrollørens observation samt Rejsekort Kortbestemmelser, fastholder Movia kontrolafgiften.

Rejsekort

Et rejsekort kan bruges til at betale for rejser. Det kan ske ved at kortet tankes op med penge, og der efter hver rejse trækkes et beløb afhængig af den specifikke rejse.

En rejse starter med check ind og afsluttes med check ud. Et rejsekort skal checkes ind ved rejsens start og checkes ud ved rejsens afslutning. For alle transportmidler, hvor check ind foregår inde i transportmidlet, gælder, at kunden skal checke ind straks efter påstigning ifølge de gældende landsdækkende rejseregler.

Et rejsekort der ikke er checket korrekt ind er ikke at regne for værende gyldig rejsehjemmel. Checkes der ikke korrekt ind i forbindelse med påstigning vil et senere check ind dermed ikke anses for værende gyldigt.

Manglende check ind ved påstigning betyder, at kortihænderen rejser uden gyldig rejsehjemmel og dermed vil kunne blive pålagt en kontrolafgift jf. de gældende rejseregler:

2.3. Køb af rejsehjemmel

Ved rejser med tog, bus og metro skal kunden være i besiddelse af gyldig rejsehjemmel.

2.4. Brug af rejsehjemmel

Den offentlige transport er et åbent system med udbredt selvbetjening, og det er derfor altid kundens ansvar at have gyldig rejsehjemmel ved indstigning, herunder sikre sig at rejsekortet er korrekt checket ind. Chaufføren kan ved forespørgsel vejlede om rejsehjemmel, men udfører ikke systematisk billetkontrol.

2.4.3. Brug af rejsekort

Rejsekort skal være checket inden rejsens start. For alle transportmidler, hvor check ind foregår inde i transportmidlet, gælder, at kunden uden unødigt ophold skal checke ind straks efter påstigning, og inden kunden finder sin plads.

2.7.1. Gyldighed af rejsehjemmel

Kunder, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift.

De gældende rejsekort kortbestemmelser:

1.3. Sådan anvendes et rejsekort

Et rejsekort (herunder med Pendler Kombi) skal checkes ind ved rejsens start, checkes ind ved ethvert skift af transportmiddel undervejs og checkes ud ved rejsens afslutning. Det er nødvendigt at checke ind undervejs ved skift af transportmiddel, da skift kan have indflydelse på rejsens pris alt efter rejserute og transportmiddel. Betaling for rejsen trækkes på det anvendte rejsekort, når rejsen afsluttes med check ud.

Manglende check ind (såvel ved start som undervejs) bevirker, at kortihænderen rejser uden gyldig rejsehjemmel og dermed vil kunne blive pålagt en kontrolafgift.

De landsdækkende rejseregler er meget klare på området. Det er et område med stor mulighed for omgåelse af passagerens pligt til at sørge for betaling af sin rejse, hvis det accepteres, at et rejsekort ikke skal checkes ind straks efter påstigning, men først når billetkontrollen påbegyndes eller kontrolløren observeres.

Kontrolafgiften

Kontrolløren befinder sig i bussen, da klager stiger ved Kildegårds Plads. Kontrolløren observerer klager fremvise et Ungdomskort til chaufføren og efterfølgende finde sig en siddeplads.

Det bliver samtidig observeret, at klager - efter hun har fundet sig en siddeplads - opdager kontrolløren, rejser sig, og går tilbage for at checke ind.

Bemærkning

Hun kommer ind viser chf ungdomskort opdager jeg er i bussen efter hun har sat sig så går hun op og tjekker på rejsekort

Hvis man passerer en kortlæser og finder sig en siddeplads, må man formodes at kunne vise en gyldig billet på forlangende. Det kan klager ikke. I den konkrete sag vurderer kontrolløren ikke, at klager har taget de nødvendige skridt for at være i besiddelse af gyldig rejsehjemmel og udsteder en kontrolafgift i overensstemmelse med de fælles landsdækkende rejseregler.

I forbindelse med billetkontrollen blev der taget et billede af det fremviste Ungdomskort samt Rejsekort:

Afgørelse og kommentarer

Det er ikke en betingelse for at pålægge en kontrolafgift, at en passager bevidst har forsøgt at unddrage sig at betale for rejsen og en passager, som stiger ind i bussen uden samtidigt at checke ind, må derfor bære risikoen for ikke at kunne forevise gyldig billet ved en efterfølgende kontrol.

Kontrolløren observerer klager passere check-ind-kortlæseren og finde sig en siddeplads.

Klager oplyser:

Jeg brugte ikke ungdomskort til at foretage den Bustur

Der er i kontrolsituationen taget et billede af et det fremviste Ungdomskort, hvilket underbygger kontrollørens observation og notat.

Bussen ankommer til stoppestedet Kildegårds Plads kl. 15:58:48:

Stoppested	Stopindikator	Pl. ank.	Pl. afg.	Obs. ank.	Obs. afg.	Obs. køretøj
Kildegårds Plads (1732)	● ●	15:58	15:58	15:58:48	16:04:06 -6	4108

Klager checker ind kl. 15:59:18:

Aktivitet	Type	Dato / Tid	Sted
290	Check ind	05-07-2023 15:59:18	Kildegårds Plads
291	Check ud	05-07-2023 16:10:17	Gentofte Rådhus
Normalpris			
Betal for : Afstand		1 x Ung 1 zone	18,00

Chaufføren foretager ikke billetkontrol, men kan give vejledning på en konkret forespørgsel. Movia finder ikke, at der i den konkrete situation er tale om specielle omstændigheder, der gør, at klager ikke checker ind i forbindelse med sin påstigning, men i stedet fremviser et udløbet Ungdomskort, og ansvaret for den manglende gyldige billet må derfor ligge hos klager.

Vi betvivler ikke, at der kan være tale om en forglemmelse, da det fremviste Ungdomskort er udløbet kort tid før udstedelsen, men kontrolafgiften er ikke desto mindre pålagt korrekt, og Movia finder ikke grundlag for at der ikke skal betales en kontrolafgift.

Det er et område med stor mulighed for omgåelse af reglerne om at kunne forevise en gyldig billet, hvis det accepteres, at man som passager kan passere kortlæseren og først checke ind, når billetkontrollen påbegyndes.”

Hertil har klageren bemærket:

”Jeg ønsker at gå videre med min sag til Ankenævnet da jeg mener at Movia har udstedt en kontrolafgift på forkert grundlag, og at kontrolafgiften dermed skal annulleres.

Da jeg går ind i bussen tjekker jeg direkte ind med mit rejsekort. Jeg kan se og høre at der en masse larm og tumult nede fra bagenden af bussen hvor kontrolløren er i gang med at råbe meget højlydt af en anden passager. Jeg vælger derfor at sætte mig på det forreste sæde i bussen lige efter jeg har tjekket ind. Kontrolløren råber gentagne gange til buschaufføren at hun skal se at få lukket dørene til bussen og at ingen må forlade bussen. Der er en meget ubehagelig stemning i bussen. Da kontrolløren ser mig sidde på mit sæde, kommer hun bragende ned gennem bussen og tvinger mig til at fremvise alle mine kort som jeg har i min pengepung. Da kontrolløren fortsat er højt råbende, gør jeg som hun beder mig om. I min pengepung ligger mit ungdomskort som er udløbet og derfor har jeg brugt mit rejsekort til at tjekke ind på denne bus tur. Kontrolløren antager at jeg har brugt mit ungdomskort og vil ikke tjekke at mit rejsekort er brugt til at tjekke ind i bussen. Kontrolløren spørger heller ikke chaufføren om jeg er tjekket ind selvom jeg sidder på sædet lige bagved chaufføren. Jeg forklarer flere gange at jeg har tjekket ind med mit rejsekort men hun vil ikke høre hvad jeg siger og vælger derfor at udstede en kontrolafgift med årsagen: udløbet ungdomskort, til trods for at min rejse er foretaget med mit rejsekort. Da hun er færdig med mig, vender hun sig om og begynder at råbe meget højlydt af alle de andre passagerer i bussen, inklusiv en ældre herre som tydeligvis var syg. Kontrolløren går hen mod manden i hastigt tempo mens hun fortsat råber og det er tydeligt at denne ældre herre bliver yderst påvirket af hendes ageren og dette forværrer hans almene tilstand. Hun tvinger også ham til at fremvise alt hvad han har i sin pengepung og da den ældre herre ikke var i stand til dette, grundet tydelige rystende hænder grundet sygdom, gav den ældre herre, kontrolløren lov til selv at tage hans ting ud af hans pengepung da han fysisk ikke var i stand til at gøre dette selv. Dette ville kontrolløren slet ikke høre tale om og gik i gang med at udstede en kontrolafgift til han men dette blev heldigvis stoppet da en anden passager gik hen for at hjælpe manden.

Under turen i bussen, fremstod kontrolløren meget aggressiv både verbalt og kropssprog. Hun udviste truende adfærd overfor passagerne og var ikke villig til at lytte til passagerne eller i mit tilfælde, tjekket at min rejsekort var tjekket ind. I stedet for antog hun at jeg havde brugt mit udløbne ungdomskort.

Det eneste årsag til at hun har fået et billede af mit ungdomskort, er fordi hun tvang mig til at fremvise det, selvom jeg flere gange forklarede hende at jeg ikke havde brugt kortet. Hun pure nægtede at lytte til mig og har draget konklusion ud fra hendes antagelser.

Jeg fastholder min klage over kontrolafgiften og afventer Ankenævnets afgørelse da den anførte årsag på kontrolafgiften er fejlagtig. Den angivne årsag er: udløbet ungdomskort men da rejsen er foretaget med rejsekort er dette ikke en gyldig årsag da jeg ha tjekket ind korrekt."

Hertil har indklagede bemærket:

" Klager oplyser "tvinger mig til at fremvise alle mine kort som jeg har i min pengepung".

Det fremgår ikke af klagers første henvendelse til Movia og det er også en påstand vi afviser. Vores kontrollører beder om at se billet - og derefter ID, hvis der bliver udstedt en kontrolafgift.

Kontrolløren har observeret klager fremvise sit ugyldige Ungdomskort og har derfor taget et billede af det.

Når der udstedes en kontrolafgift kan kontrollørerne rent teknisk kun vælge én årsag. Der er i det konkrete tilfælde valgt "Ungdomskort udløbet", da kontrolløren har fundet det mest retvisende."

Klageren har hertil kommenteret:

" Klager har på intet tidspunkt fremvist et udløbet ungdomskort som betalingsmiddel for denne bustur. Klager tjekkede ind med sit rejsekort som havde dækning til at foretage denne bustur. Den eneste grund til at kontrolløren har opdaget at ungdomskortet var udløbet, var at klager blev bedt om at fremvise billede id og dette var det eneste billede id klager havde på sig. Havde kontrolløren ikke bedt om billede id til udstedelse af denne uretmæssige kontrolafgift, havde dette ungdomskort aldrig været en del af sagen. Kontrolløren vælger en teknisk årsag til udstedelse af kontrolafgift som vedkommende finder mest retvisende. Hvordan kan man vælge en teknisk årsag til udstedelse af denne kontrolafgift når årsagen ikke stemmer overens med den faktiske hændelse? Den valgte tekniske årsag " ungdomskort udløbet" er ikke retvisende i dette tilfælde, da det udløbende ungdomskort på intet tidspunkt er blevet brugt til at foretage denne bustur.

Kontrolløren beder klager om at fremvise alle kort som er at finde i pengepungen, ved hændelsen. Dette er dybt krænkende og grænseoverskridende for klager men klager fremviser alle de ønskede kort. Det kan godt være at dette ikke er oplyst i den første beskrivelse af hændelsesforløbet men da det var en meget voldsom oplevelse for klager, er dette blevet glemt i den første anmeldelse."

På ankenævnets vegne

Lone Bach Nielsen
Nævnensformand